

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. a)
Limba și literatura română

• *Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic*

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Primul lucru pe care vreau să-l precizez este că Marin Preda nu-i un diarist convins, nu crede în valoarea acestui gen ambiguu și nici nu-i vede utilitatea literară. A citit jurnalul lui Gide și nu-i place, citește jurnalul de bătrânețe al lui Tolstoi și este dezamăgit când observă că un mare scriitor notează nimicurile vieții și nu se arată, cum s-ar cuveni, înțelept și senin în fața lumii. În fine, Preda vorbește de crizele sale morale și de neliniștile provocate de boala în care s-a instalat (nevroza) și se gândește dacă nu poate să folosească aceste note în literatura propriu-zisă. Singura utilitate a jurnalului, după el, este aceea de a-l ajuta pe autor să iasă din criza teribilă în care a intrat din două motive mărturisite în chip explicit: nevroza și despărțirea de o femeie pe care, hotărât, o iubise (Aurora). Rol, așadar, terapeutic, nu literar. Nu-i singurul scriitor care gândește astfel. Kafka, pe care Preda îl citise, ține un jurnal intim pentru a se salva. Tolstoi scrie zilnic pentru a-și mărturisi păcatele și, astfel, a se pocăi. Preda este mai rezervat în această privință. El nu-și caută justificări morale pentru a scrie un jurnal spre a-l lăsa apoi posterității: notează numai sub presiunea unei stări de criză și cu un scop foarte precis. Când scopul este atins, părăsește fără regret jurnalul secret.

La 25 august 1958 se află la Sinaia, trece printr-un moment extrem de dificil (este în convalescență după o boală perfidă și se pregătește să se despartă de Aurora, prima soție legiuită), pregătește un roman nou (Risipitorii), dar romanul nu se lasă scris, în fine, în disperare de cauză, prozatorul, sensibilizat de boală și de drama conjugală prin care trece, notează neliniștile, eșecurile, temerile sale într-un caiet. Un exercițiu analitic de care prozatorul vrea să profite: „Spuneam la început că pentru prima oară în viață sunt erou fără posibilitate de retragere. Cred că nu mă înșel și am și dovada: scriu în acest jurnal cu pasiune și nu mă simt câtuși de puțin bolnav când o fac. Asta înseamnă că singurul erou despre care pot trata și fabula în prezent sunt eu. O fi oare interesant acest erou? Iată o întrebare strict literară. Nu-mi dau seama acum, dar port hotărârea ca în viitor să recitesc cu un ochi obiectiv aceste însemnări și, dacă eroul e reușit, să-i schimb numele, să schimb decorul, să-i dau drumul ca erou literar și apoi să distrug aceste pagini. Principalul e să mă exprim și dacă acesta va reuși într-o ficțiune, la ce bun jurnalul? Dar acum destulă cerneală! E ora 1 și jumătate noaptea și e timpul să mă culc.”

(Eugen Simion, Introducere la Marin Preda – *Jurnal intim. Carnete de atelier*)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *nimicurile vieții*. **6 puncte**
2. Menționează numele a doi scriitori pentru care jurnalul are un rol terapeutic, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează motivul pentru care pe Marin Preda îl dezamăgește jurnalul lui Tolstoi, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**
4. Explică motivele pentru care Marin Preda, aflat la Sinaia, își consemnează trăirile într-un caiet. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, intențiile autorului jurnalului referitoare la eroul său, așa cum reies din cel de-al doilea paragraf al textului dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă experiențele personale din viața unui scriitor îi pot influența creația, raportându-te atât la fragmentul extras din textul Introducere la Marin Preda – *Jurnal intim. Carnete de atelier* de Eugen Simion, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

–formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea

(10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două modalități de caracterizare a personajului, identificate în fragmentul dat.

Atunci se deschise ușa și intră un bătrân cu părul cărunt, destul de rar deasupra frunții, dar căzându-i aproape în plete spre ceafă. Era îmbrăcat curios; avea pantaloni reiați, un pulover galben-verzui, de culoarea lămâii crude, și o tunică neagră, pe jumătate descheiată. „Domnul Vasilescu, tatăl lui Spiridon, i-l prezintă doamna Ivașcu. Dânsa e madam Viziru, știi dumneata cine”, adăugă. Învățătorul își încheie grăbit tunică, lăsând să i se vadă numai gulerul puloverului, și apropiindu-se de Ioana se înclină politicos și îi sărută mâna. „Știu, cum să nu știu, spuse așezându-se pe un scaun în fața canapelei. Dânsul a fost martorul tragediei noastre, adăugă cu un glas tremurat. Dânsul, domnul consilier Viziru, a împărtășit eroismul scumpilor noștri decedați, căzuți eroic în cel mai grandios bombardament al secolului !...” Se opri și oftă adânc. [...] „Pentru noi, familia, a fost o catastrofă. Cuscrul meu, profesorul Iancu Antim, era o glorie a științei românești... [...] Era un al doilea Nicolae Iorga, stimată doamnă.” [...] „Și dânsul este un om cult, spuse doamna Ivașcu. Citește mereu...”

„Eu sunt un biet învățător de țară, un umil discipol al marelui Spiru-Haret.” [...]

„Citește mereu, îl întrerupse d-na Ivașcu. Rămâne singur până târziu după miezul nopții și citește... Doarme în odaia lui bietu’ Iancu, numai între cărți...” „E o bibliotecă grandioasă, spuse aproape cu emoție învățătorul. E un focar de cultură.”

Mircea Eliade, *Noaptea de Sânziene*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct). În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să conțină minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități ale unui text poetic studiat*, aparținând lui **Tudor Arhezi**.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

–evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;

–comentarea a două imagini/idei poetice relevante pentru tema textului poetic studiat;

–analiza a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic ales (de exemplu: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motive poetice, figuri semantice, elemente de prozodie etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.